

УДК 32.019.5:004.5(043.2)

*Дубель М. В., д-р філософії з міжнародних економічних відносин,
старший викладач кафедри політології та державного управління,
Донецький національний університет імені Василя Стуса*

**ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОГО ІМІДЖУ НА РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ
ПРОВІДНИХ КОМПАНІЙ ЦИФРОВОЇ ДИСТРИБУЦІЇ
НА ТЛІ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ**

Ключові слова: політичний імідж, російське вторгнення в Україну, цифрова дистрибуція, розвиток компаній.

Вступ. Серед найбільших політичних акторів з-поміж представників бізнесу вже понад десять років провідні місця займають компанії, діяльність яких пов'язана з інформаційно-комунікаційними технологіями. У межах цього дослідження аналізуються представники специфічного напрямку цифрової дистрибуції – сегмент електронної торгівлі, в якому предметом обміну виступають саме цифрові продукти [1]. Ще одним критерієм відбору компаній є те, що головний дохід має припадати саме на цифрову дистрибуцію, тому умовні Amazon та Apple відпадають.

Актуальність. Повномасштабне вторгнення російських військ на територію України на початку 2022 року призвело до певного поділу компаній на ті, що обрали збереження політичного іміджу, і відповідно, вийшли з ринку росії, і ті компанії, що обрали шлях грошей країни-агресора. Слід зазначити, що на думку автора дослідження, продукти цифрової дистрибуції можна поділити на інструменти (програмне забезпечення, спеціальні додатки) та інформаційно-розважальний контент (фільми, музика). Звісно, щоб ізолювати росію, насамперед ефективніше буде заборонити розповсюдження саме програмного забезпечення, проте обмеження у розважальних ресурсах теж має певні ефекти впливу, хоч і у менш стратегічному значенні.

Виклад основного матеріалу. Найперше буде доцільним навести авторські розрахунки фінансових результатів діяльності трьох компаній сфери цифрової дистрибуції, а саме: Microsoft, Google, Netflix [2]. Перші дві займаються розповсюдженням програмних продуктів, а третя розповсюдженням фільмів. Звісно, технології Microsoft та Google мають більш важливе значення для розвитку людства, проте слід зазначити, що через медіапродукти можна поширювати певний набір цінностей, тому Netflix – теж доволі важливий політичний актор.

Авторські розрахунки фінансових результатів діяльності Microsoft, Google, Netflix, що були розроблені на початку 2022 року, ґрунтувалися на побудові системно-динамічного моделювання шляхом розрахунків впливу шести факторів (витрати підприємства на операційну діяльність (створення цифрового контенту), витрати на маркетинг, витрати на дослідження та розробки, вартість витрат для підтримання адміністративної діяльності компанії, гудвіл (ділова репутація компанії, кількість працівників компанії) на результат доходів від

діяльності протягом періоду 2012–2021 років. Внаслідок розрахунків залишилося три показники (витрати підприємства на операційну діяльність (створення цифрового контенту), витрати на маркетинг, витрати на дослідження та розробки).

На основі розрахунків було зроблено такі прогнози щодо показників у 2022 році. *Netflix Inc.* Станом на кінець 2022 року компанія зменшить обсяг отриманого доходу від реалізації цифрових товарів, порівняно з минулим роком, на 423,85 млн дол., або 1,436 %. Основною причиною зазначеного зменшення дохідності є значне збільшення маркетингових витрат (на 461 млн дол. США, або 18,114 %). Зменшення обсягу витрат на розвиток технологій (на 67 млн дол. США, або 2,946 %) та збільшення операційних витрат (305 млн дол. США, або 1,760 %) мають значно менший вплив.

Alphabet Inc. Дохід компанії у 2022 році зменшиться на 23 799,42 млн дол. США, або 9,238 % порівняно з минулим роком. Зазначене зменшення обсягу доходу переважно пов'язане зі зменшенням обсягу витрат на операційну діяльність компанії (на 6 897 млн дол. США, або 6,217 %) та збільшенням витрат на розробки та поліпшення наявних технологій (на 1 799 млн дол. США, або 5,7 %). Збільшення маркетингових витрат (на 334 млн дол. США, або 1,458 %) має менший рівень впливу. Зазначена ситуація вказує на необхідність для компанії в найближчій перспективі компанії збільшити обсяг операційних витрат (обсяг коштів, які компанія зможе вкласти в створення нової продукції та підтримання відповідного рівня власних спеціалістів). Важливо додати, що компанія наразі потребує коштів для створення нових продуктів для власних користувачів. Через це було зроблено значні витрати на дослідження та розвиток технологій у 2021 році, які повинні стабілізувати обсяг операційних витрат та збільшити обсяг дохідності компанії в найближчому майбутньому.

Microsoft Inc. Дохід за 2022 рік за прогнозними показниками буде знижено на 7 817,88 млн дол. США, або 4,985 %. Значною мірою зниження доходу пов'язане зі збільшенням операційних витрат компанії на 1 876 млн дол. США, або 3,592 %. Зміна показників маркетингових витрат (зменшено на 12 млн дол. США, або 0,06 %) та витрат на дослідження й розвиток технологій (зменшено на 133 млн дол. США, або 0,642 %) майже не матиме впливу на зміну обсягу отриманого доходу за рік.

З огляду на те, що вже є фінансові показники діяльності цих компаній цифрової дистрибуції за 2022 рік, можна зрозуміти, наскільки та чи інша політична поведінка компаній вплинула на річні результати. Проаналізуємо поведінку керівництва цих компаній та їх реакцію на початок повномасштабного вторгнення.

Microsoft. Компанія з початку повномасштабного вторгнення зайняла чітку проукраїнську позицію. Поступово відбувається скорочення продажів продукції на російському ринку. Заборона на продаж нових видів товарів у країні-агресорі почалася ще з кінця лютого 2022 року. До того ж потрібно зазначити, що від Microsoft надходила різна допомога нашій державі – понад 35 млн дол. США (включає в себе технології Microsoft на суму понад 18 мільйонів доларів та

гуманітарну допомогу через компанію Polish Humanitarian Action) у перший місяць повномасштабної війни. Проте з часом були неоднозначні кроки від керівництва, зокрема у ЗМІ повідомлялося, що певні категорії товарів повернулися на російський ринок. Отже, можемо проаналізувати фінансові показники компанії за 2022 рік. Доходи від цифрових товарів та послуг Microsoft у 2022 році становили 185 988 млн дол. США, це свідчить про те, що прибутки компанії стрімко зросли, незважаючи на всі дії [3].

Alphabet. Google (у складі Alphabet) обмежив продаж своїх онлайн-сервісів реклами в росії, що передбачає повну зупинку деяких з них. До того ж під обмеження потрапить ключовий продукт компанії – пошукова система Google. Відеохостинг Alphabet – YouTube – також став обмеженим для російських користувачів – їм було зупинено монетизацію. Ба більше, слід зазначити, що за ініціативою Google було створено Startups Ukraine Support Fund розміром у 5 млн дол. США з метою допомоги українським стартапам для підтримки та розвитку власного бізнесу, щоб зміцнювати свою спільноту та створювати основу для післявоєнного економічного відновлення. У 2022 році дохід від діяльності компанії становив 282 836 млн дол. США, що суттєво більше, ніж, у попередньому році і свідчить про успішність політичного іміджу [4].

Netflix. Netflix входить до компаній, які оголосили про призупинення діяльності або повний вихід з ринку росії після початку агресії проти України. У квітневому звіті акціонерів за 2022 рік керівництво Netflix заявило, що втратило 700 тис. платних передплатників внаслідок виходу з росії, що є першим глобальним падінням передплатників за десятиліття. У 2022 році фінансовий результат Netflix становив 31 469 млн дол. США, що знов ж таки краще, ніж у 2021 році, і свідчить про те, що вихід з росії був правильним політичним рішенням [5].

Висновки

Отже, на основі аналізу компаній сегменту цифрової дистрибуції було визначено, що політичний імідж відігравав значну роль у діяльності. Деяким компаніям було більш вигідно втратити російський сегмент, ніж втратити репутацію. Навіть за підсумками року спостерігалось збільшення прибутку.

Список використаних джерел

1. Dubel M. Transformation of the distribution field under the digitalization process. *Business Management*. 2020. Т. 32. № 1. Р. 86–100.
2. Дубель М. В. Трансформація бізнес-процесу дистрибуції під впливом глобальної діджиталізації. Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2022. 250 с.
3. Netflix Annual Reports & Proxies. URL: <https://ir.netflix.net/financials/annual-reports-and-proxies/default.aspx> (дата звернення: 15.11.2023).
4. Alphabet Investor Relations. URL: <https://abc.xyz/investor/> (дата звернення: 15.11.2023).
5. Microsoft Annual Reports. URL: <https://www.microsoft.com/en-us/Investor/annual-reports.aspx> (дата звернення: 15.11.2023).